

08.01.2024

Asia/11

§ 11

Valtuutettu Björn Månssonin toivomusponsi pienveneilijöiden tarpeiden huomioon ottamisesta Hermanninrannan asemakaavan jatkosuunnittelussa

HEL 2023-003779 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 15.3.2023 § 73 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson Björn, toivomusponsi, Kvsto 15.3.2023
- 2 Liite_Hermanninranta
- 3 Liite_Verkkosaari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 15.3.2023 § 73 Hermanninrannan asemakaavaehdotuksen nro 12760 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan, valtuutettu Björn Månssonin esittämän toivomusponnen: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta ottaa pienveneilijöiden tarpeet jatkosuunnittelussa huomioon.

Ponnesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 24.10.2023. Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa saatuihin lausuntoihin perustuen, että merellinen Helsinki tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Kaupungissa on

kymmeniä venesatamia ja noin 14 500 venepaikkaa. Merellisen strategian 2030 mukaan merellisten palveluiden ja virkistymismahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Lisäksi Helsinki vaalii arvokasta meriluontoaan. Kalasataman alueella on pyritty kaupunkistrategian mukaisesti mahdollistamaan pienveneilyn edellytykset ympäristön rajoitukset huomioon ottaen.

Hermannin rantapuisto

Hermanninrannan asemakaavassa rantapuistoon on varattu pienveneilyä palvelemaan veneiden talvisäilytysalue lähes samaan kohtaan, mihin se oli osoitettu aikaisemmassakin asemakaavassa. Vanhan asemakaavan mukaisen talvisäilytysalueen pinta-ala on reilut 2,4 hehtaaria. Voimassa olevassa Hermanninrannan asemakaavassa talvisäilytysalueen koko on puolestaan vajaat 2,1 hehtaaria. Talvisäilytysalueen pienenemisestä huolimatta hyvällä suunnittelulla on mahdollista parantaa sen toimivuutta. Alueella oli ennen myös Helsingin Sataman varastokenttä. Sataman luovuttua kentästä myös sitä on käytetty veneiden talvisäilytykseen. Hermanninrannan asemakaavassa varastokentän tilalle on osoitettu asuntorakentamista ja puistoaluetta. Kaavamerkinnän mukaan veneitä ei saa säilyttää alueella kesällä. Jatkosuunnittelun tavoitteena on mahdollistaa veneiden talvisäilytys alueella, joka kesäisin toimisi myös viihtyisänä puistona.

Osa Hermannin rantapuistosta kuuluu Kyläsaaren alueeseen, jonka kaavoitusta ei ole vielä aloitettu. Molemmista alueista on kuitenkin laadittu yhteinen yleisten alueiden yleissuunnitelma, jonka mukaan rantapuiston rannimmainen osa säilytetään luonnonmukaisena biodiversiteettipuistona. Alueesta on, arviolta vuonna 2025, tarkoitus järjestää maisema-arkkitehtuurikilpailu, jonka kilpailuryhmissä tulee olla mukana myös biologeja. Luonnon monimuotoisuuden kehittämisen lisäksi kilpailulla etsitään ratkaisuja mm. alueen tulvimisen ja virkistyskäytön yhteensovittamiseen. Rakenteellisia ratkaisuja alueen käytettävyyteen voivat olla esimerkiksi erilaiset laiturit tai sillat, joihin voi liittyä soutuveneiden, kanoottien tai sup-lautojen rantautumispaikkoja. Alueen maaperä on kuitenkin huonoa suurempien kiinteiden rakenteiden kannalta.

Verkkosaaren venesatama

Laajemmin pienveneilyä alueella tulee palvelemaan Verkkosaaren alueelle kaavoitettu venesatama. Verkkosaaren pohjoisosan asemakaava mahdollistaa noin 300 venepaikan lisäksi kelluvan uimalan ja kelluvan palvelurakennuksen, esimerkiksi venekerhotilan toteuttamisen. Kalasatamaan Kulosaaren sillan pohjoispuolelle ei ole tulossa muuta venesatamaa, joten Verkkosaaren venesatama vastaa pohjoisen Kalasataman venepaikkatarpeeseen. Vesisyvyydestä ja Kulosaarensillasta johtuen

alueella ei voida järjestää paikkoja purjeveneille. Kaavamääräysten mukaan ennen venesataman käyttöönottoa tulee varmistaa, että Vanhankaupunginlahden Natura-alueen raja on merkitty maastoon nykyistä näkyvämmiin, että tahaton liikkuminen vesialueella estyy. Lisäksi venesataman alueelle tulee asentaa opasteita, joissa sataman käyttäjille selkeästi ilmaistaan luonnonsuojelun vesialueen käytölle asettamat rajoitukset.

Vanhankaupunginlahden luontoarvot

Vanhankaupunginlahden luontoarvot aiheuttavat rajoitteita pienveneilysin alueella. Yleiskaavan 2016 Natura-arvioinnissa todetaan Vanhankaupunginlahden lintuveden osalta, haitallisten vaikutusten lieventämiseksi, että veneilyä ja muuta vesialueiden virkistyskäyttöä tulisi rajoittaa ja ohjata ainakin pesimäaikana käyttökieltoin ja opastein. Verkkosaa-reen suunniteltu venesatama ei kuitenkaan asemakaavan selostuksen mukaan ulotu linnustoltaan arvokkaiksi inventoiduille alueille, ja veneilyreitit suuntautuvat ensisijaisesti niiltä pois päin.

Veneilyn aiheuttamia häiriöitä Vanhankaupunginlahden lintuveden Natura-alueeseen on jo nykyisin vähennetty Vanhankaupungin selän alueella voimassa olevalla veneilyä koskevalla nopeusrajoituksella 10 km/h. Lisäksi vesiskootteriliikenne on kokonaan kielletty. Natura-alue on osittain merkitty maastoon poijuin, jotta suojelualueesta ja sen sijainnista ollaan tietoisia. Suojelualueen suuntaan ei jatku veneilyyn sopivia reittejä. Lisäksi suojelualue on vesisyvyydeltään matalaa eikä siksi ole houkutteleva kohde veneilyyn. Kesällä 2016 hyväksytyssä Vanhankaupunginlahden Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa 2015 - 2024 veneilyn ja kalastuksen aiheuttamien uhkien torjumiseksi on esitetty valvonnan lisäämistä.

Veneiden talvisäilytyspaikkojen kehitys yleisesti

Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tila on rajallisin resurssi, josta monet eri käyttötarkoitukset kilpailevat. Käytännössä tämä ja markkinaehtoiseen suuntaan kehittyvä hinnoittelu tulevat myös aiheuttamaan veneiden talvisäilytyspaikkojen siirtymistä osin kauemmas Helsingin ydinalueilta ja myös Helsingin seudun muihin kuntiin. Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneilyharrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan.

Asian käsittely

Esittelijä toteaa, että lautakunta teki 24.10.2023 toimialan pohjaesitykseen yksimielisesti viimeisessä lauseessa olevan täydennyksen "Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneily-

08.01.2024

Asia/11

harrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan." Esittelijä pitää täydennystä perusteltuna, joten vastausesitys on lautakunnan esityksen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Månsson Björn, toivomusponsi, Kvsto 15.3.2023
- 2 Liite_Hermanninranta
- 3 Liite_Verkkosaari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ponnien ehdottaja

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 24.10.2023 § 528

HEL 2023-003779 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnessa esitetään, että Hermanninrannan jatkosuunnittelussa tulee selvittää mahdollisuudet pienveneilijöiden tarpeiden huomioon ottamiseksi.

Merellinen Helsinki tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Kaupungissa on kymmeniä venesatamia ja noin 14 500 venepaikkaa. Merellisen strategian 2030 mukaan merellisten palveluiden ja virkistymismahdolli-

suuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Lisäksi Helsinki vaalii arvokasta meriluontoaan. Kalasataman alueella on pyritty kaupunkistrategian mukaisesti mahdollistamaan pienveneilyn edellytykset ympäristön rajoitukset huomioon ottaen.

Hermannin rantapuisto

Hermanninrannan asemakaavassa rantapuistoon on varattu pienveneilyä palvelemaan veneiden talvisäilytysalue lähes samaan kohtaan, mihin se oli osoitettu aikaisemmassakin asemakaavassa. Vanhan asemakaavan mukaisen talvisäilytysalueen pinta-ala on reilut 2,4 hehtaaria. Voimassa olevassa Hermanninrannan asemakaavassa talvisäilytysalueen koko on puolestaan vajaat 2,1 hehtaaria. Talvisäilytysalueen pienenemisestä huolimatta hyvällä suunnittelulla on mahdollista parantaa sen toimivuutta. Alueella oli ennen myös Helsingin Sataman varastokenttä. Sataman luovuttua kentästä myös sitä on käytetty veneiden talvisäilytykseen. Hermanninrannan asemakaavassa varastokentän tilalle on osoitettu asuntorakentamista ja puistoaluetta. Kaavamerkinnän mukaan kesällä veneitä ei saa säilyttää alueella. Jatkosuunnittelun tavoitteena on sovittaa talvisäilytys alueeseen, joka kesäisin toimisi myös viihtyisänä puistona.

Osa Hermannin rantapuistosta kuuluu Kyläsaaren alueeseen, jonka kaavoitusta ei ole vielä aloitettu. Molemmista alueista on kuitenkin laadittu yhteinen yleisten alueiden yleissuunnitelma, jonka mukaan rantapuiston rannimmainen osa säilytetään luonnonmukaisena biodiversiteettipuistona. Alueesta on arviolta vuonna 2025 tarkoitus järjestää maisema-arkkitehtuurikilpailu, jonka kilpailuryhmissä tulee olla mukana myös biologeja. Luonnon monimuotoisuuden kehittämisen lisäksi kilpailulla etsitään ratkaisuja mm. alueen tulvimisen ja virkistyskäytön yhteensovittamiseen. Rakenteellisia ratkaisuja alueen käytettävyyteen voivat olla esimerkiksi erilaiset laiturit tai sillat, joihin voi liittyä soutuveneiden, kanoottien tai sup-lautojen rantautumispaikkoja. Alueen maaperä on kuitenkin huonoa suurempien kiinteiden rakenteiden kannalta.

Verkkosaaren venesatama

Laajemmin pienveneilyä alueella tulee palvelemaan Verkkosaaren alueelle kaavoitettu venesatama. Verkkosaaren pohjoisosan asemakaava mahdollistaa noin 300 venepaikan lisäksi kelluvan uimalan ja kelluvan palvelurakennuksen, esimerkiksi venekerhotilan toteuttamiseksi. Kalasatamaan Kulosaaren sillan pohjoispuolelle ei ole tulossa muuta venesatamaa, joten Verkkosaaren venesatama vastaa pohjoisen Kalasataman venepaikkatarpeeseen. Vesisyvyydestä ja Kulosaarensillasta johdun alueella ei voida järjestää paikkoja purjeveneille. Kaavamääräysten mukaan ennen venesataman käyttöönottoa tulee varmistaa, että

Vanhankaupunginlahden Natura-alueen raja on merkitty maastoon nykyistä näkyvämmiin niin, että tahaton liikkuminen vesialueella estyy. Lisäksi venesataman alueelle tulee asentaa opasteita, joissa sataman käyttäjille selkeästi ilmaistaan luonnonsuojelun vesialueen käytölle asettamat rajoitukset.

Vanhankaupunginlahden luontoarvot

Vanhankaupunginlahden luontoarvot aiheuttavat rajoitteita pienveneilyyn alueella. Yleiskaavan 2016 Natura-arvioinnissa todetaan Vanhankaupunginlahden lintuveden osalta haitallisten vaikutusten lieventämiseksi, että veneilyä ja muuta vesialueiden virkistyskäyttöä tulisi rajoittaa ja ohjata ainakin pesimäaikana käyttökielloin ja opastein. Verkkosaa-reen suunniteltu venesatama ei kuitenkaan asemakaavan selostuksen mukaan ulotu linnustoltaan arvokkaiksi inventoiduille alueille, ja veneilyreitit suuntautuvat ensisijaisesti niiltä pois päin.

Veneilyn aiheuttamia häiriöitä Vanhankaupunginlahden lintuveden Natura-alueeseen on jo nykyisin vähennetty Vanhankaupungin selän alueella voimassa olevalla veneilyä koskevalla nopeusrajoituksella 10 km/h. Lisäksi vesiskootteriliikenne on kokonaan kielletty. Natura-alue on osittain merkitty maastoon pojuin, jotta suojelualueesta ja sen sijainnista ollaan tietoisia. Suojelun alueen suuntaan ei jatku veneilyyn sopivia reittejä. Lisäksi suojelun alue on vesisyvyydeltään matalaa eikä siksi ole houkutteleva kohde veneilyyn. Kesällä 2016 hyväksytyssä Vanhankaupunginlahden Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa 2015 - 2024 veneilyn ja kalastuksen aiheuttamien uhkien torjumiseksi on esitetty valvonnan lisäämistä.

Veneiden talvisäilytyspaikkojen kehitys yleisesti

Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tila on rajallisin resurssi, josta kilpailee monia eri käyttötarkoituksia. Käytännössä tämä ja markkinaehtoiseen suuntaan kehittyvä hinnoittelu tulevat myös tarkoittamaan veneiden talvisäilytyspaikkojen siirtymisen osin kauemmas Helsingin ydinalueilta ja Helsingin seudun muihinkin kuntiin. Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneilyharrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Käsittely

24.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

08.01.2024

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisätään lausuntoehdotuksen toiseksi viimeisen kappaleen loppuun: "Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneilyharrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

10.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Paula Hurme, maisema-arkkitehti: 09 310 26093
paula.hurme(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 10.10.2023 § 145

HEL 2023-003779 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta edellyttää, että Hermanninrannan jatkosuunnittelussa tulee huomioida pienveneilijöiden tarpeet.

Merellinen Helsinki tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Kaupungissa on kymmeniä pienvenesatamia ja noin 14 500 venepaikkaa. Hermanninrannan asemakaavassa pienveneilyä palvelemaan on varattu veneiden talvisäilytysalue, joka kooltaan pitkälti vastaa nykyisin alueella olevaa talvisäilytysaluetta.

Hermanninrannan jatkosuunnittelussa tavoite on, että talvisäilytysalue palvelee kesäkaudella viihtyisänä puistona. Kaavamerkinnän mukaan veneitä ei saa kesällä säilyttää alueella. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kehottaa jatkosuunnittelussa erityisesti ratkaisemaan viihtyisän puistotilan ja talvisäilytyksen yhdistämiseen liittyviä haasteita. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää sekä viihtyisää puistotilaa että talvisäilytysmahdollisuutta tärkeänä alueen toimivuuden ja asukkaiden hyvinvoinnin kannalta.

Osa Hermannin rantapuistosta kuuluu Kyläsaaren alueeseen, jonka kaavoitusta ei ole vielä aloitettu. Molemmista alueista on kuitenkin laa-

08.01.2024

Asia/11

dittu yhteinen yleisten alueiden yleissuunnitelma. Suunnitelman mukaan rantapuiston rannimmainen osa säilytetään luonnonmukaisena alueena, ja sitä kehitetään jatkossa luonnon omien prosessien varassa kehittyväksi biodiversiteettipuistoksi. Uudenlaisesta puistokonseptista on tarkoitus järjestää maisema-arkkitehtuurikilpailu lähivuosina. Rantapuistossa tärkeänä elementtinä tulevat olemaan reitit, jotka täydentävät Helsingin rantareitistöä sekä Vanhankaupunginlahden kiertävää reittiä. Ranta-alueen maaperä on huonoa rakentamisen kannalta, ja pysyvien rakenteiden rakentaminen rantaan on hankalaa. Kilpailulla on tarkoitus hakea innovatiivisiakin ideoita rakenteellisten ratkaisujen löytämiseksi. Rakenteellisia ratkaisuja voivat olla esimerkiksi erilaiset laituri- tai silta-rakenteet, joita voidaan käyttää alueella kulkemiseen ja maisemien tarkkailuun. Näihin rakenteisiin voi liittyä myös esimerkiksi soutuveneiden, kanoottien tai sup-lautojen rantautumispaikkoja.

Laajemmin pienveneilyä alueella tulee palvelemaan Verkkosaaren alueelle kaavoitettu venesatama. Verkkosaaren pohjoisosan asemakaava mahdollistaa noin 300 venepaikan lisäksi kelluvan uimalan ja kelluvan palvelurakennuksen esimerkiksi venekerhotilan toteuttamisen. Kalasatamaan Kulosaaren sillan pohjoispuolelle ei ole tulossa muuta venesatamaa, joten Verkkosaaren venesatama vastaa pohjoisen Kalasataman venepaikkatarpeeseen. Vesisyvyydestä ja Kulosaarensillasta johtuen alueella ei voida järjestää paikkoja purjeveneille.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Minttu Perttula, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi